

Participatie en communicatieplan

Opvang asielzoekers Didam

Gemeente Montferland

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Participatievorm	4
1.1. Doelen van het proces	4
1.2. Aanpak	4
2. Communicatie	5
2.1. Doelgroepen.....	5
2.2. Kernboodschap	5
2.3. Rolverdeling	5
2.4. Randvoorwaarden	6
2.5. Enquête.....	6
2.6. Website	7
2.7. Plenaire avond	7
2.8. Andere communicatiemiddelen	8
2.9. Tijdspad	8
3. Actorenanalyse en aanpak.....	9
3.1. Risico's en kansen.....	9
3.2. Aanpak	10

Inleiding

De gemeente Montferland heeft de opdracht van de Rijksoverheid gekregen om 250 asielzoekers op te vangen. Deze opdracht komt voort uit de spreidingswet. De spreidingswet is van toepassing en in dat kader hebben de Gelderse gemeenten in samenspraak met de provincie Gelderland afgesproken zich daaraan te houden. Dat maakt dat er een opdracht ligt voor de gemeente Montferland.

Er is nu veel onrust in Didam over de opvang van asielzoekers. Ook gaan er allerlei geruchten rond over mogelijke opvanglocaties. We willen graag dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rond Didam meedenken over waar en hoe we asielzoekers kunnen opvangen. We vinden het belangrijk om dit zorgvuldig te doen en aandacht te hebben voor de emoties en meningen van iedereen. Daarom hebben we ervoor gekozen om onze inwoners in een vroeg stadium te betrekken en suggesties te laten doen voor mogelijke opvangplekken. Zo kan de gemeenteraad straks een beter besluit nemen over waar de opvang komt.

Wat we als gemeente al wel hebben bepaald is dat de opvanglocatie in of rond Didam moet komen. Dit omdat Didam de grootste kern is. 250 opvangplaatsen drukken minder op een grote kern dan op de kleinere kernen. Bovendien heeft 's-Heerenberg al meerdere opvanglocaties (voor Oekraïners en asielzoekers).

Om inwoners mee te laten denken, sturen we een brief met een enquête naar de inwoners in en rond Didam. Hierin vragen we hen om:

- Een geschikte locatie te bedenken voor de opvang van asielzoekers;
- Belangrijke zaken om rekening mee te houden bij de opvang van asielzoekers;
- Of ze een plek weten waar 250 asielzoekers opgevangen kunnen worden.

Na het invullen van de enquête is het de bedoeling om samen met de inwoners de resultaten te bespreken tijdens een bijeenkomst.

1. Participatievorm

De gemeente Montferland wil graag dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rond Didam meedenken over waar en hoe we asielzoekers kunnen opvangen. We vinden het belangrijk om dit zorgvuldig te doen en aandacht te hebben voor de emoties en meningen van iedereen.

Bij dit proces houden we rekening met het volgende:

- We geven inwoners duidelijke informatie in begrijpelijke taal over de achtergrond en het plan;
- Inwoners kunnen suggesties doen voor locaties en hun ideeën delen;
- De gemeenteraad beslist uiteindelijk over de opvanglocatie(s);
- We gaan in gesprek met inwoners, ondernemers en organisaties om samen de opvangplek(ken) goed in te richten;
- We vragen organisaties en verenigingen wat zij kunnen doen om asielzoekers te helpen;
- Inwoners die willen helpen met de opvang kunnen zich meteen aanmelden.

We hebben gekozen voor een aanpak in verschillende stappen:

1. Informatie verstrekken richting alle inwoners van de gemeente Montferland over de opvang van asielzoekers;
2. Daarna vragen we de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rondom Didam om mee te denken over geschikte opvangplekken;
3. De volgende stap is de uitkomsten van de enquête bespreken;
4. Daarna kijken we samen hoe we de gekozen plekken het beste kunnen invullen.

1.1. Doelen van het proces

De participatie heeft de volgende doelen:

- Benutten van lokale kennis om geschikte opvanglocaties te vinden;
- Zorgen voor zorgvuldige besluitvorming, waarbij we aandacht hebben voor zorgen, kansen en belangen;
- Creëren van begrip en acceptatie voor de gekozen locaties door transparant te laten zien hoe we tot onze keuzes komen;
- Vergroten van steun voor de uitvoering van de plannen.

Doelen van de communicatie:

- Uitleggen waarom opvang nodig is en hoe het proces werkt;
- Informeren over wat een locatie geschikt maakt voor opvang;
- Duidelijk maken hoe inwoners kunnen meedenken;
- Inwoners uitnodigen om hun ideeën te delen.

In deze eerste fase richten we ons op:

- Alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rond Didam;
- Mensen die in de toekomst graag als vrijwilliger willen helpen.

1.2. Aanpak

We sturen een online enquête naar inwoners, ondernemers en organisaties in en rondom Didam, waarin ze kunnen meedenken over een geschikte opvanglocatie. In een tweede bijeenkomst bespreken we samen de resultaten van deze enquête.

2. Communicatie

Om de informatie bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rond Didam op te halen hebben we ervoor gekozen om te beginnen met het uitzetten van een enquête. De inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rondom Didam kennen dit gebied het beste en kunnen helpen om te zoeken naar een geschikte locatie.

Het doel van de strategie is:

1. Zorgen dat de directe omgeving zich betrokken voelt en daardoor positief staat tegenover het opvangen van asielzoekers in en rondom Didam.
2. Het stimuleren van interactie en sociale cohesie tussen bewoners van het centrum en inwoners van de gemeente in de toekomst.

Hierin houden we rekening met:

- De communicatie is open, eerlijk en transparant;
- De communicatie is op tijd en op maat;
- De communicatie is afgestemd op de verschillende doelgroepen;
- De communicatie is van tevoren afgestemd met de partners (COA, gemeentebestuur);
- Initiatief communicatie ligt - in deze beginfase - bij de gemeente in nauwe samenspraak met COA (samen communicatie oppakken en elkaar waar mogelijk ondersteunen) en eventuele woningcorporatie/verhuurder/verkoper.

2.1. Doelgroepen

Tijdens deze uitvraag en de zoektocht naar een geschikte opvanglocatie, moeten we rekening houden met de volgende doelgroepen.

Intern gemeente:

- Gemeenteraad;
- Medewerkers gemeente, in het bijzonder betrokken afdelingen/teams.

COA intern:

- Lokaal/regionaal (uitvoering) en landelijke afdelingen;
- Samenwerkingspartners;
- Keten-, contract- en samenwerkingspartners zoals IND, DT&V, IOM, Trigion, Hectas, GZA, GGD, Vluchelingenwerk, politie, brandweer, veiligheidsregio.

Extern:

- Direct omwonenden in en rondom Didam;
- Overige omwonenden in en rondom Didam;
- Belanghebbenden bedrijven in en rondom Didam;
- Belangenorganisaties in en rondom Didam (wijkcommissie, ondernemersvereniging, eventuele actiegroep, Vluchtelingenwerk);
- Maatschappelijke organisaties in en rondom Didam (welzijn, sport, geloofsgemeenschappen);
- Media (lokaal en regionaal).

2.2. Kernboodschap

De kernboodschap is mede afhankelijk van de actualiteit /onderwerpen. Iedere fase vraagt om een aparte planning met data, doelgroepen, doel, kernboodschappen, verschillende communicatiemiddelen en verantwoordelijken.

Huidige kernboodschap:

Als gemeente hebben we een taakstelling om asielzoekers op te vangen. Het aantal voor de gemeente Montferland is 250. Op dit moment heeft de gemeente Montferland nog geen specifieke locatie op het oog. We willen graag samen met de inwoners kijken welke locatie in en/of rondom Didam het meeste geschikt is voor de opvang van 250 asielzoekers.

2.3. Rolverdeling

De rol van de communicatie vanuit de gemeente is informierend en faciliterend en reagerend op signalen en ontwikkelingen. Het is hierbij belangrijk dat de communicatie precies plaatsvindt in de hoeveelheid die gewenst is en op het moment dat de informatie van toepassing is. Essentieel hierbij is dat dit gecommuniceerd wordt door die instantie die hiervoor verantwoordelijk is. De

betrokkenen zijn op deze manier tijdig op de hoogte van wat hen te wachten staat en/of wat er van hen wordt verwacht. Dit betekent ook proactief informatie brengen.

Hierbij is van kracht:

- mogelijke communicatie met betrokken instanties over ontwikkelingen voorafgaand aan communicatie met omgeving;
- communicatie over relevante ontwikkelingen met omgeving en betrokkenen voorafgaand aan communicatie met pers.

Er zijn meerdere partijen die communiceren. Tijdige afstemming en/of informatieuitwisseling is essentieel om - daar waar mogelijk - een uniforme boodschap af te geven en eventuele (valse) verwachtingen bij te stellen.

Mogelijke rolverdeling bij woordvoering vanuit de gemeente:

- Burgemeester De Vries doet overall woordvoering en aspect openbare orde en veiligheid;
- Wethouder doet meer inhoudelijk gerichte woordvoering;
- Ondersteuning bij communicatie en perscontacten ligt bij communicatieadviseur gemeente.

2.4. Randvoorwaarden

- Taken, verantwoordelijkheden en informatiestromen van de verschillende actoren (hoe, wat en wanneer?) helder afbakenen en afspraken maken;
- Waar mogelijk gezamenlijk naar buiten treden richting externe doelgroepen;
- Inzet van middelen / boodschap afstemmen tussen betrokken partijen;
- Tijdige terugkoppeling van vragen / ontwikkelingen tussen het COA en gemeente;
- Evaluatie dient een plek te krijgen in de communicatie;
- Alles met betrekking tot communicatie naar externe doelgroepen, cc aan communicatieadviseurs betrokken organisaties.

2.5. Enquête

In de enquête hebben we het volgende uitgevraagd:

Beste inwoner,

U krijgt deze brief, omdat we u graag willen informeren over de mogelijke opvang van asielzoekers. De gemeente Montferland heeft vanuit het Rijk een taakstelling gekregen om 250 asielzoekers op te vangen. We hebben daarvoor de locatie in en rondom Didam op het oog. De reden dat we voor in en rondom Didam gaan kijken is omdat het een grote kern is waarin een aantal van 250 minder hard drukt dan in een kleine kern. Daarnaast heeft 's-Heerenberg al meerdere opvangplekken (voor Oekraïners en asielzoekers).

Hierbij willen wij u vanaf het eerste moment graag betrekken. Dit doen we met een enquête, zodat u kunt meedenken over een mogelijke locatie. De opdracht voor het plaatsen van 250 asielzoekers komt voort uit de spreidingswet. De spreidingswet is van toepassing en in dat kader hebben de Gelderse gemeenten in samenspraak met de provincie Gelderland afgesproken zich daaraan te houden. Dat maakt dat er een opdracht ligt voor de gemeente Montferland.

Als gemeente hebben wij niet alleen een taakstelling om asielzoekers op te vangen, maar willen wij onze eigen inwoners ook voorzien van een woning. De aangekochte gronden voor het realiseren van nieuwe woningen, willen wij niet gebruiken voor het opvangen van asielzoekers. Daarom zijn wij op zoek naar een alternatieve locatie.

Wij vinden het belangrijk om inwoners in en rondom Didam te betrekken bij dit proces en daarom leggen wij deze enquête graag aan u voor. Wellicht weet u een geschikte locatie voor de opvang van asielzoekers zodat wij als gemeente een onderzoek kunnen starten.

Door het invullen van deze vragenlijst helpt u de gemeente met de zoektocht naar een passende locatie. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Welke plek is in en rondom Didam geschikt om asielzoekers op te vangen?
2. Als de gemeente een opvangplek voor asielzoekers gaat realiseren, wat zijn voor u als inwoner belangrijke aandachtspunten om mee rekening te houden?

3. Heeft u een locatie op het oog waar wij mogelijk 250 asielzoekers zouden kunnen opvangen. Het mogen ook meerdere plekken zijn om de 250 asielzoekers te verdelen. *Wees hierin specifiek, zoals postcode, straat en ligging.*

Bron COA: Hieronder zijn een aantal punten aangegeven waaraan een plek voor de opvang van asielzoekers moet voldoen:

- Er moet altijd een eigenaar van de grond of het gebouw in het spel zijn. Vanzelfsprekend is het aan de gemeente om af te stemmen met deze eigenaar. Samen kijken we wat de mogelijkheden zijn.
- De plekken moeten minimaal 5 jaar beschikbaar zijn.

Het kan gaan om een gebouw. Die moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het gebouw moet leeg staan.
- De minimale grootte van het gebouw moet 500 m2 zijn.
- Het gebouw moet een aansluiting hebben voor gas, water en licht.
- Het is bij voorkeur een gebouw met daglicht en met een buitenruimte, dus met grond eromheen.
- Bij voorkeur heeft het gebouw de bestemming 'wonen' of 'maatschappelijk vastgoed'.
- Er is geen asbest aanwezig in het gebouw.

Het kan gaan om een terrein. Een terrein moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het terrein moet leeg staan.
- Het moet grond zijn die geschikt is of geschikt gemaakt kan worden om één groot gebouw (minimaal 500 m2) of meerdere kleine(re) gebouwen op te zetten.

4. Hoe zou u hulp kunnen bieden tijdens de opvang van asielzoekers? Laat uw antwoord en eventueel uw e-mailadres hieronder achter.
5. Als u op de hoogte wilt blijven over de opvang van asielzoekers in en rondom Didam, laat dan hieronder uw e-mailadres achter.

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst. Tot en met < datum > zijn wij bezig met het verwerken van alle antwoorden. U ontvangt een brief met meer informatie over het traject na deze enquête. Mochten er in de tussentijd vragen zijn dan kunt u mailen naar opvang@montferland.info.

2.6. Website

Op de website willen we een pagina gaan inrichten waar we kunnen verwijzen naar:

- De taakstelling die de gemeente Montferland heeft;
- Wat is de spreidingswet;
- De algemene informatie over de opvang van asielzoekers;
- Het participatietraject wat we willen gaan inzetten voor het vinden van een opvanglocatie in en rondom Didam;
- Communicatiemiddelen die we inzetten tijdens dit traject;
- Een lijst met meest gestelde vragen;
- Tijdspad;
- En de uiteindelijke resultaten.

2.7. Plenaire avond

De resultaten uit de enquête gaan we verwerken. De volgende stap is de inwoners in en rondom Didam uitnodigen om naar één van de inloophomenten te komen. Door meerdere momenten aan te bieden, geven we de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties de mogelijkheid om naar een inloophoment te komen die voor hen het beste past.

Tijdens deze inloophomenten zijn de resultaten uitgewerkt op borden. Zo kan bij elk bord een begeleider staan om het gesprek aan te gaan. Wat we tijdens deze avond vooral willen doen is laten zien wat we hebben opgehaald. Zo houden we aandacht voor de inwoners en de emoties/vragen die bij dit onderwerp komen kijken.

2.8. Andere communicatiemiddelen

Deze communicatiemiddelen kunnen we verder nog inzetten:

- Gemeentepagina Montferland Journaal;
- Website gemeente en COA met volledige informatie;
- Vast mailadres voor aanmelding nieuws;
- Social media, zoals twitter en facebook via gemeentelijke kanalen;
- Persbericht en persgesprek;
- Excursie / open huis;
- Verschillende overlegvormen.

2.9. Tijdspad

Hieronder is het tijdspad van het communicatie- en participatietraject opgesteld.

3. Actorenanalyse en aanpak

Hieronder hebben wij per actor aangegeven wat de factoren zijn. Wij hebben hierin geprobeerd om zo specifiek mogelijk te zijn. Onderaan de pagina vind je de risico's en de kansen.

Actoren	Factoren
Omwonenden	- Gaan uit van beeldvorming opvanglocatie vertrouwen/wantrouwen gemeente en COA; - Gevoel van onveiligheid; - Bang voor overlast; - Inspraak op en betrokkenheid bij procedure.
Belangengroepen: wijkcommissie, mogelijk een actiegroep, ondernemersvereniging, Vluchtelingenwerk, geloofsgemeenschappen	- Bundelen weerstand tegen opvanglocatie; - Of juist support voor asielzoekers - Inspraak op en betrokkenheid bij procedure.
Partners (bijvoorbeeld particuliere beveiliging)	Samenwerking bij opvang asielzoekers
(Potentiële) vrijwilligers	Begeleiding bij opvang asielzoekers schakelfunctie bij sociale integratie
Politie, brandweer, veiligheidsregio	Inzet bij calamiteiten / openbare orde
Woningcorporatie / verhuurder	
Gemeente Montferland	- Zorgen dat we het participatieproces zo goed mogelijk inzetten om de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in en rondom Didam te betrekken. Juist omdat het een gevoelig onderwerp is; - Afspraken met COA vastleggen, waarin eigen verantwoordelijkheden gemeente als onderwijs en openbare orde en veiligheid aan de orde komen; - Zorgen voor vrijstelling bestemmingsplan en benodigde vergunningen; - Ondersteuning voor participatie en de kwaliteit van de opvang; - Bijzondere aandacht voor garanties rond openbare orde en veiligheid; - Maatschappelijk betrokken: bijdrage leveren aan opvang asielzoekers.
COA	- Afspraken vastleggen, waarin eigen verantwoordelijkheden aan de orde komen, zoals organisatie en opvang in de opvanglocatie; - Aanvraag vergunningen; - Noodzaak ophoging opvangcapaciteit; - Financiële haalbaarheid; - Regelen inzet vrijwilligers.

3.1. Risico's en kansen

Een niet volledige opsomming van risico's of beeldvorming en van kansen die zich mogelijk voordoen.

Risico's:

- Negatieve beeldvorming;
- (Vrees voor) overlast;
- Druk op politiecapaciteit;

- Druk op onderwijs;
- Druk op zorg;
- Druk op de gemeente in verband met imago;
- Vrees voor vergroting criminaliteit;
- (Jeugd)overlast;
- Onveiligheidsgevoel bij omwonenden/inwoners;
- Bezwaarschriften, procedures;
- Zorgvuldige procedure vergt veel energie en tijd: garantie continuïteit ambtelijke inzet teams communicatie, ontwikkeling, vergunningen, burgerzaken, openbare orde/veiligheid.

Kansen:

- Werkgelegenheid binnen het COA, wellicht ook voor inwoners gemeente;
- Asielzoekers kunnen bijdrage aan lokale economie en op lange termijn kunnen zij ook werken. Dit draagt bij aan de arbeidsmarkt;
- Meer culturele diversiteit kan leiden tot nieuwe inzichten en ideeën binnen de gemeente Montferland;
- Versterken sociale cohesie. Als inwoners gemeenschappelijke inspanningen verrichten om de integratie van asielzoekers te bevorderen;
- Vrijwilligerswerk neemt toe, is opstapje naar werk;
- Mogelijkheid social return;
- Inkomsten (vergoeding + inwoneraantal) voor de gemeente;
- Gemeente toont sociaal gezicht;
- Extra inkomsten middenstand/MKB.

3.2. Aanpak

Wanneer de gemeente Montferland asielzoekers gaat opvangen zetten we direct in op integratie en inburgering. We streven ernaar om de asielzoekers vanaf dag 1 Nederlandse les te laten volgen en te laten deelnemen in de samenleving. Dit wordt verder uitgewerkt. Ook worden hierover afspraken gemaakt met betrokken partijen.